

VIEREMÄN KUNTA

**75§ LAUSUNTO SELVITYSMIEHEN LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄM UUDISTAMISESTA**

Kunnanhallitus
31.3.2014 § 75

Valtiovarainministeriön asettama selvitysmies Arno Miettinen on valmisteellut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain uudistamista keväästä 2012 alkaen. Selvitysmies on laatinut luonnoksen hallituksen esitykseksi, jonka mukaisesti hän ehdottaa valtionosuusjärjestelmää uudistettavaksi 1.1.2015 alkaen. Valtiovarainministeriö pyytää kunnilta lausuntoa lakiesityksestä 4.4.2014 mennessä.

Valtionosuusuudistuksen tavoitteena on luoda yksinkertainen, selkeä, läpinäkyvä ja oikeudenmukainen järjestelmä. Peruspalvelujen valtionosuuksissa olisi jatkossa 8 kriteeriä (ikä rakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristo ja koulutustausta) ja lisäosissa 3 kriteeriä (syrjäisyys, saamelaiden kotiseutualue ja työpaikkaomavaraisuus).

Nykyisessä järjestelmässä on 48 kriteeriä, joista osa on päällekkäisiä ja vanhentuneita. Uuden järjestelmän yleisperiaatteena on asukasluku x hinta x kerroin. Kriteerit perustuvat laskennallisuuteen, jolloin kunnan tuottaessa palvelun alle laskennallisen kustannuksen, saa se hyödyn itselleen. Kriteerien sisältöä on ajanmukaistettu uusimman tilastotiedon pohjalta. Valtionosuuksien laskennassa käytettävät ikäluokkien painokertoimet ja sairastavuuskertoimet perustuvat THL:n ja VATT:n selvityksiin.

Verotulojen tasausjärjestelmä esitetään myös muutettavaksi, ja järjestelmän painopistettä siirretään kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen. Valtion ja kuntien välinen kustannusten jako muutetaan vuosittain toteutettavaksi, kun nykyjärjestelmässä tarkasteluväli on neljä vuotta. Valtionosuusjärjestelmän uudistus toteutetaan osana kuntarakennemuudistusta ja uusi järjestelmä on pääosin kuntaliitosneutraali.

Lakiesityksen oheisaineistona kunnille on toimitettu esitetyn uuden järjestelmän mukaiset kuntakohtaiset valtionosuuslaskelmat, jotka on päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uuden järjestelmän mukaisesti laskettuna Vieremän valtionosuuksien yhteismäärä kasvaisi vuoden 2014 tasossa 778 559 € eli 7 % ja asukasta kohti 198 €.

Päätetyt valtionosuusleikkaukset vähentävät kuntien valtionosuustasoa 1,4 miljardia euroa vuoteen 2017 mennessä. Vieremän kunnan osalta esityksen mukainen valtionosuusuudistus lieventäisi jonkin verran leikkausten vaikutusta.

Liitteenä 7 on Pohjois-Savon liiton laatima yhteenveto uudistuksen vaikutuksista Pohjois-Savon kuntiin.

PÖYTÄKIRJANOTE
Kunnanhallitus
31.03.2014

VIEREMÄN KUNTA

Valtiovarainministeriö pyytää, että lausunnoissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteerien painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen

Liitteenä 7 on lausuntopyyntö liitteineen.

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 13.1.2014 § 6 kommentit alustavaan valtionosuusuudistusehdotukseen. Päätös on liitteenä 7.

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Valtionosuusuudistusesityksen peruslinja on Vieremän kunnan näkökulmasta kannatettava. Esitetty uusi järjestelmä on nykyistä valtionosuusjärjestelmää selkeämpi ja yksinkertaisempi. Vanhentuneet laskentakriteerit erityisesti ikärakenteen ja sairastavuuden osalta on tarpeen uudistaa.

Vieremän kunnanhallitus esittää valtionosuusjärjestelmäluonnokseen seuraavia tarkennuksia:

- Sairastavuuden merkitystä laskelmissa tulee vielä lisätä nostamalla kerroin ehdotuksen tasosta 2,5 kolmeen (3).
- Ikärakenteen osalta ikäluokkien 75-84 ja 85 + painoarvoa tulee kasvattaa esitettyä suuremmaksi.
- Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasauslisä 80 % on liian alhainen ja se tulee nostaa 85-90 %:iin.
- Syrjäisyys -kriteeriin esitetään yhden portaan sijaan tiheämpää porrastusta.

Päätös

Päätettiin ehdotuksen mukaan.

Tiedoksi

valtiovarainministerio@vm.fi

Otteen oikeaksi todistaa

2.4.2014

Sirpa Piippo
keskusarkistonhoitaja